

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:
19.02.2019

Vår ref:
2019/1429

Deres dato:

Deres ref:

Statkraft Varme AS
Postboks 2400
7005 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne Birte Tennøy,

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø ved Harstadhamn, Harstad kommune

Fylkesmannen i Troms og Finnmark gir Statkraft Varme AS tillatelse til utfylling i sjø over forurenset sediment utenfor eiendom 61/247 og 61/1 i Harstad kommune.

Tillatelsen er gyldig fra dags dato til 1. juli 2021.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsloven § 11, og gjelder på de vilkår og forutsetninger som er gitt i vedlagte tillatelse, jf. forurensningsloven § 16.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til søknad av 19. november 2018 om tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø med over forurenset sjøbunn ved Harstadhamn i Harstad kommune, og tilleggsopplysninger av 14. januar 2019. I denne saken har Fylkesmannen fattet følgende vedtak:

Vedtak

Fylkesmannen i Troms og Finnmark gir herved tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø med inntil 500 m³ masser over et areal på 300 m² ved gnr/bnr 61/247 og 61/1, og som oppgitt i søknad av 19. november 2018.

Vedtaket er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 (forurensningsloven) § 11. Vilkår for tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 16, og er gitt i vedlagte tillatelse. Tillatelsen er gyldig fra dags dato og til **1. juni 2021**.

Tillatelsen til utslipp fritar ikke for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. forurensningslovens § 10, annet ledd.

Vi gjør oppmerksom på at Statkraft Varme AS selv er ansvarlig for å innhente andre nødvendige tillatelser, samt sørge for at virksomheten ikke kommer i strid med annen offentlig lovgivning.

Bakgrunn for søknaden

Fylkesmannen mottok søknad om tillatelse til utfylling i sjø over forurenset sediment ved Harstadhamn, Harstad kommune. Bakgrunn for tiltaket var etablering av nytt landareal som kompensasjon til grunneier for rettigheter for legging av hovedledning til fjernvarme på eiendommen.

Arealet, som ønskes fylt ut, er på inntil 300 m², og det blir opplyst at det skal brukes ca. 500 m³ sprengstein. Vanndybde på utfyllingsstedet er 1-2 meter.

Søker viser til at kommunen har opplyst at det i utfyllingsområdet er mudret og tildekket i forbindelse med miljøprosjektet Ren Harstad Havn. Tiltakshaver har ikke gjennomført egne undersøkelser i sedimentene.

Høringsuttalelser

Harstad kommune vurderer i brev av 24. januar 2019 at søknaden er i tråd med gjeldende reguleringsplan for området.

Det er sendt nabovarsel til berørte naboer. Det er ikke kommet merknader til varselet fra naboene.

Regelverk

Ved utfylling i sjø vil det være en generell fare for at eventuell forurensning på sjøbunnen virvles opp, og bidrar til spredning av miljøgifter. Utfylling med sprengsteinsmasser kan medføre fare for spredning av plast. Tiltak som medfører forurensning, er i utgangspunktet forbudt i henhold til forurensningsloven § 7. Det kan imidlertid etter søknad gis tillatelse til tiltak som kan medføre forurensning med hjemmel i § 11 i forurensningsloven.

Ved avgjørelse av søknaden skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med fordelene og ulempene som tiltaket for øvrig vil medføre.

Foruten skader som følge av eventuell spredning av miljøgifter og plast, vil utfylling i sjø kunne medføre skade på naturmangfoldet gjennom inngrep i sårbare områder. Ved avgjørelse av søknader skal tiltaket vurderes i henhold til naturmangfoldloven, jf. §§ 7-12.

Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand, jf. vannforskriften § 4. I henhold til § 12 i vannforskriften, kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes: a) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Fylkesmannens vurdering

Spredning av forurensning

I følge sluttrapporten til Ren Harstad Hamn er det ikke tildekket helt inn til det omsøkte tiltaksområdet. Det kan likevel, ut fra bildene i søknaden, se ut som om det har lagt seg et sandlag også innerst i Harstadhamna. Overvåkingen av tildekkingslaget i Harstadhamn viser god miljøtilstand for de overvåkede miljøgiftene, med unntak av det tidligere brukte bunnstoffet tributyltinn (TBT) som er påvist i moderat miljøtilstand, i henhold til Miljødirektoratets veileder om grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota, M-608. I tillegg er det påvist kobber, bly,

PAH og PCB opp til dårlig miljøtilstand lenger ut i Harstadhamna ved et annet utfyllingstiltak. Med bakgrunn i dette antas det at sedimentene i utfyllingsområdet kan være forurensede. Fylkesmannen stiller derfor vilkår til arbeidsmetodene ved utlegging av sprengstein. Utfyllingsarbeidet vil kunne medføre partikkelspredning både fra sedimentene i tiltaksområdet og fra sprengsteinsmassene. Tiltakshaver må fortløpende vurdere risiko for spredning av partikler, og ta hensyn til dette i utførelsen av arbeidet jf. vilkår 10 i tillatelsen. Dette innebærer blant annet at det må vurderes hvilken metode og tidspunkt for utlegging av masser som er gunstig med hensyn til å unngå spredning av forurensede partikler og generell partikkelspredning.

I den senere tid, har det i flere utfyllingssaker vist seg at sprengsteinmasser kan inneholde plast som kan havne på avveie. Plast på avveie er et stort miljøproblem. Plast er lite nedbrytbart, og blir værende i miljøet over lengre tid.

Fylkesmannen stiller krav til at det gjennomføres tiltak for å minimere plastutslipp. Utlegging av massene skal gjennomføres på en måte som i minst mulig grad medfører spredning av plast, og spredningshindrende tiltak skal benyttes. Tiltakene, som skal igangsettes for å forhindre plastutslipp, skal beskrives i kontroll- og overvåkningsrutinene. Det skal videre være rutiner for regelmessig kontroll av plastforsøpling i omkringliggende områder. Det skal også vurderes tiltak for å sikre at ikke plastavfall spres på grunn erosjon i utfyllinga over tid. Uforutsette plastutslipp av mindre størrelse skal loggføres, og ved større utslipp skal Fylkesmannen varsles omgående, jf. vilkår 6 og 11 i tillatelsen.

Vi vil gjøre tiltakshaver oppmerksom på at plast og annet avfall skal leveres til godkjent avfallsmottak, og vi vil stille krav om at tiltakshaver fører oversikt over de mengder plast som blir levert inn til godkjent avfallsmottak.

Naturmangfoldloven

I tillegg til å medføre spredning av miljøgifter og plast, kan tiltak i sedimenter også påvirke biologisk mangfold, og prinsippene i § 8 til § 12 i naturmangfoldloven skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. § 7 i naturmangfoldloven.

Bunnfauna- og flora i selve utfyllingsområdet vil gå tapt. Det er imidlertid ikke registrert prioriterte naturtyper i utfyllingsområdet eller nærliggende områder som kan påvirkes negativt av tiltaket (jf. naturbase.no). Med bakgrunn i tiltakets størrelse og risiko for skade på naturmangfoldet anser vi kunnskapsgrunnlaget til å være tilstrekkelig for å fatte vedtak i saken.

Vannforskriften

Den økologiske statusen for vannforekomsten Harstad havner satt til «dårlig økologisk tilstand», mens den kjemiske tilstanden er satt til «oppnår ikke god» (vann-nett.no). Det er viktig å hindre spredning av eventuell forurensning i sedimentene for å sikre at det ikke blir en forverring av den økologiske og kjemiske tilstanden for området. Nye inngrep i en vannforekomst kan, i henhold til vanddirektivet, normalt ikke tillates dersom tiltaket vil føre til en forverring av vannforekomstens økologiske status. Fylkesmannen mener imidlertid at utfyllingstiltaket ikke medfører risiko for at tilstanden i området vil forringes ytterligere dersom de avbøtende tiltakene som pålegges, blir gjennomført. Utfylling over forurensede sedimenter vil medføre at disse sedimentene blir isolert, og dermed ikke lengre vil være tilgjengelig spredning til næringskjeden. Fylkesmannen vurderer at utfyllingstiltaket ikke vil medføre uakseptabel spredning av miljøgifter.

Oppsummering og konklusjon:

Vi vurderer at samfunnsnyttene ved en utfylling ved Harstadhamn for å etablere nytt landareal ved legging av fjernvarme, er større enn ulempene ved tiltaket. Slik Fylkesmannen ser det, vil omsøkte tiltak ikke medføre fare for uakseptabel spredning av forurensning. Det vil heller ikke ha nevneverdige negative effekter på natur av særskilt verdi.

Vi gjør imidlertid oppmerksom på at dersom miljøulempene blir vesentlig større eller annerledes enn først forutsatt, kan vi gjøre vedtak om skjerping av vilkårene eller trekke tilbake hele eller deler av tillatelsen (jf. forurensningsloven § 18).

Frister

Tiltak	Frister	Punkt i vilkårene i vedlagte tillatelse
Internkontroll	Ved oppstart	8
Innsending av fremdriftsplan	Ved oppstart og senest 2 uker etter tillatelse er gitt	11
Innsending av sluttrapport	Senest 6 uker etter at utfyllingsarbeidet er utført	16

Ansvarsforhold

Overtredelse av vilkårene i tillatelsen er straffbart i henhold til forurensningsloven kapittel 10. I medhold av forurensningsloven § 73, kan Fylkesmannen fastsette tvangsmulkt for å sikre at tiltakene gjennomføres som forutsatt i tillatelsen.

Vedtak om gebyr for behandling av søknaden

Fylkesmannen viser til varsel om behandlingsgebyr, datert 14. januar 2019.

I kapittel 39 i forurensningsforskriften er det fastsatt at forurensningsmyndigheten skal innhente gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser etter forurensningsloven. For nye tillatelser og endring av tillatelser gjelder gebyrsatser fastsatt i § 39-4 i forurensningsforskriften. Behandlingsgebyret er fastsatt til kr. 12 800,-. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brev er mottatt, jf. forurensningsforskriftens § 41-5. Eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyr må derfor betales i samsvar med ovenstående. Hvis Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløp bli refundert.

Klageadgang

Vedtaket kan, etter forvaltningsloven § 28, påklages til Miljødirektoratet av sakens parter, eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunktet underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtaket som det klages over, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Klagen skal sendes til Fylkesmannen. En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan, etter anmodning eller av eget tiltak, beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort (jf. forvaltningsloven § 42).

Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages (*jf. forvaltningsloven § 2 bokstav b, jf. § 28*).

Med visse begrensninger har partene rett til å se dokumentene i saken, og Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger vedrørende denne saken.

Oppstart av tiltak før en eventuell klage er avgjort skjer på eget ansvar.

Med hilsen

Per Kristian Krogstad (e.f.)
leder for vannforvaltning- og
forurensningsseksjonen

Anne Birte Tennøy
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelse med vilkår

Kopi til:

Harstad kommune	Postboks 1000	9479	HARSTAD
Hinnstein AS	Postboks 563	9485	HARSTAD
Harstad Havn KF	c/o Postmottak Postboks 1000	9479	HARSTAD

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø over forurenset sediment for Statkraft Varme AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 19. november 2018. Vilkårene framgår på side 6 til og med side 8.

Tillatelsen gjelder fra dags dato frem til 1. juli 2021.

Virksomheten må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen i Troms og Finnmark endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning.

Bedrifts- og anleggsdata

Virksomhet (<i>ansvarlig enhet</i>)	Statkraft Varme AS
Postadresse	Postboks 2400 Torgarden 7005 Trondheim
Org. nummer (<i>bedrift</i>)	874 492 922
Anleggsnavn	Harstadhamn
Lokalitetsangivelse Euref 89, UTM-sone 33	7633441 N, 562366 Ø
Kommune og fylke	Harstad, Troms
Gårds- og bruksnummer	63/274, 61/1

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer: 2019.0146.T	Tillatelsens gyldighet: 1. juli 2021	
Arkivkode:	Anleggsnummer: 1903.0216.01	
Tillatelse gitt: 19. februar 2019	Endringsnummer:	Sist endret:

Per Kristian Krogstad (e.f.)
seksjonsleder

Anne Birte Tennøy
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Vilkår for tillatelse til utfylling ved Harstadhamn (gnr/ bnr 61/274, 61/1) i Harstad kommune.

Tillatelsen gjelder utfylling med inntil 500 m³ rene masser over inntil 300 m² forurensede sedimenter som oppgitt i søknad av 19. november 2018 og tilleggsopplysninger av 14. januar 2019.

Generelle vilkår

1. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad, datert 19. november 2018 dersom ikke annet fremgår av tillatelsen.
2. Statkraft Varme AS er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å sørge for at den som skal gjennomføre tiltakene er kjent med vilkårene som gjelder.
3. Statkraft Varme AS er selv ansvarlig for å avklare eventuelle privatrettslige forhold, og sørge for at tiltaket ikke kommer i strid med annen offentlig lovgivning.
4. Tillatelse til utfylling fritar ikke for erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsregler, jf. forurensningsloven § 10, 2. ledd.
5. Fylkesmannen kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tilbake tillatelsen, dersom vilkår som følger av forurensningsloven § 18, er tilstede. Fylkesmannen har på samme grunnlag rett til å stoppe arbeidene.
6. Statkraft Varme AS skal varsle Fylkesmannen om unormale forhold som har, eller kan få forurensningsmessig betydning.

Internkontroll

7. Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for tiltakene, jf. internkontrollforskriften. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at tiltakene utføres i tråd med vilkår i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter for disse lovene. Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning, og kunne redegjøre for risikoforhold og tiltak for å sikre at vilkårene overholdes. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.
8. Tiltakshaver plikter å påse at den som til enhver tid håndterer masser, har internkontrollsystem i tråd med dette vilkår.

Utfylling

9. Fylkesmannen i Troms og Finnmark skal varsles om fremdriftsplanen når arbeidene settes i gang, og senest innen 2 uker etter tillatelsen er gitt.
10. Det skal benyttes metoder for utfylling som minimerer faren for spredning av forurensning. Utfyllingsarbeid skal utføres på en slik måte at den skaper minst mulig problemer og konsekvenser for miljøet. Virksomheten skal, til enhver tid, påse at masser ikke fraktes med vannstrømmen ut av anleggsområdet. Arbeidsmetodene må foreligge som skriftlig rutine.

11. Utfyllingsmassene skal være av en slik kvalitet at utfyllingen ikke medfører forurensning av miljømessig betydning.

I tillegg stilles det spesifikke krav til at:

- a) Sprengsteinsmassene skal inneholde minst mulig plastavfall, og synlig plastavfall i massene skal fjernes før, under og etter gjennomført utfyllingsarbeid. Det skal foreligge skriftlige rutiner for dette, og arbeidet skal loggføres.
- b) Utlekking av massene skal gjennomføres på en måte som i minst mulig grad medfører spredning av plast, og spredningshindrende tiltak skal benyttes. Tiltak for å forhindre plastutslipp skal beskrives i kontroll- og overvåkningsrutinene.
- c) Det skal være skriftlige rutiner for regelmessig kontroll av omkringliggende områder med hensyn til plastforurensning.
- d) Uforutsette plastutslipp av mindre størrelse skal loggføres, og ved større utslipp skal Fylkesmannen varsles omgående.
- e) Plast og annet avfall skal leveres til godkjent avfallsmottak, og det skal føres oversikt over mengdene som blir levert.
- f) Det skal vurderes tiltak for å sikre at ikke plastavfall spres på grunn erosjon i utfyllinga over tid. Vurderingen skal være skriftlig.

Det er ikke tillatt å fylle ut med betong (krever egen tillatelse) eller rivingsavfall.

Rapportering

12. Senest 6 uker etter at utfyllingsarbeidet er utført, skal tiltakseier sørge for at det sendes sluttrapport til Fylkesmannen. Sluttrapporten fra arbeidet skal inneholde følgende dokumentasjon:

- Arbeidets utførelse - herunder beskrivelse av utstyret og metoden som ble benyttet.
- Oversikt over mengde, typer og mektighet på masser utfylt, og hvor stort areal som er utfylt (kart).
- Dokumentasjon på at utfylte masser ikke medfører forurensning av miljømessig betydning.
- Logg over eventuelle plastutslipp, og logg over mengde plast som er levert godkjent avfallsmottak.